

Bojovníci '89 bez tribúny – vodcovia, ktorí mohli viesť, mali viesť, ale nakoniec neviedli

Branislav Michalka

17. novembra 2019 ✚ *Politika* ✚ *Slovenské osobnosti*

Mužov novembra 1989 v bývalom Československu všetci dobre poznáme. Videli sme ich každý deň na obrazovkách a počuli z rozhlasu. Zarážajúce je ale to, že sme ich z televízie a rozhlasu počúvali aj predtým, počas desaťročí komunizmu. Skutočne to neboli pre nás neznáme tváre. Feldek sa prihovárал pionierom v Pionierskej lastovičke, Kňazko si zahral hrdinského robotníckeho vodcu vo filme o zlom kapitalizme, Paľko Rusko nám dokonca zvestoval radostnú novinu o SNP a zarecitoval. Labuda, Lasica, Vášáryová (jedna i druhá) – tých všetkých sme vídali takmer denne v komunistických médiách, za komunistické (alebo naše?) peniaze.

A oni to vlastne boli bojovníci proti režimu.

Je to zaujímavé, že režim ukazoval v médiách ľudí, ktorí proti nemu bojovali a ešte im dával aj peniaze. Alebo to bolo inak?

V skutočnosti tí, ktorí reálne bojovali celé desaťročia proti komunistickému režimu boli počas novembra 89 odsunutí nabok a ich tváre sa neobjavovali na tribúnach. A nielen na tribúnach. Ich hlas v podstate nezaznel. Nie je podstatné či o to mali až taký záujem. Je to otázka slušnosti a spravodlivosti.

Avšak nový režim vedel presne, že práve títo ľudia predstavujú pre neho nebezpečenstvo. Ich autenticky konzervatívne, protikomunistické a kresťanské názory desili nových ľavicovo-liberálnych vládcov natoľko, že už v roku 1990 začali hystericky kričať, že nám hrozí nová, tentoraz „čierna“ totalita (Fedor Gál). Preto boli tváre autentických bojovníkov odpratané a miesto nich nám podstrčili profesionálov – hercov.

A zahrali to výborne.

Pozrime sa na niektoré osobnosti, ktoré bojovali a nakoniec ich názory neboli brané do úvahy. Je to len drobná vzorka, ktorá si nenárokuje na reprezentatívnosť. Kresťanských hrdinov odporu boli tisíce ale dodnes občania väčšinou poznajú Dubčeka, Kňazka či Havla a považujú ich za skutočných odporcov komunistického režimu.

Ján Chryzostom kardinál Korec

Bojoval proti komunistickému režimu od jeho počiatku v roku 1948. Jeho rehoľu režim zlikvidoval, Korca internoval do tábora. Po prepustení bol tajne vysvätený na kňaza (1950) a neskôr na biskupa (1951). Musel pracovať ako robotník a nemal štátny súhlas na pastoračnú činnosť. V roku 1960, keď sa mal podľa bývalých komunistov (súčasných liberálov) s „ľudskou tvárou“ začať tzv. „odmäk“ režimu, ho zatkli a odsúdili na 12 rokov väzenia. Jeho tajná činnosť ovplyvnila tisíce veriacich katolíkov. Po roku 1990 vystupoval tvrdo za zachovanie kresťanskej Európy a Slovenska, čím si znepriatelil ľavicu a liberálov, vrátane tých katolíckych.

Foto: Ján Chryzostom kardinál Korec

Jozef Vicen

Už v roku 1945 ho zasiahla vlna ľavicového a demokratického vybavovania účtov. Internovali ho na niekoľko mesiacov v koncentračnom tábore Ratiboř. V roku 1946 emigroval. V roku 1948 organizoval v Rakúsku hnutie Biela légia a rozhlasové vysielanie. Príslušníci komunistickej rozviedky ho uniesli do Prahy. Bol odsúdený na 25 rokov väzenia. Ďalší členovia Bielej légie boli popravení. Po 11 rokoch bol prepustený na podmienku (1968). Pracoval v zberných surovinách. Po roku 1989 založil Zväz protikomunistického odboja.

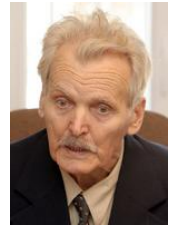

Foto: Jozef Vicen

Viktor Trstenský

Neohrozený kňaz a obhajca práv katolíckej Cirkvi. Komunistického režimu sa nezľakol a pod pseudonymom Magurčan začal posilať do novín príspevky kritizujúce štátnu políciu. Čoskoro bol zatknutý a s určitými prestávkami strávil v táboroch a väzeniach 24 rokov. Verejne vystupoval proti režimu a bránil práva katolíkov. Po prepustení pracoval ako lesný robotník a skladník. Napísal viacero kníh ohľadom zápasu za vieru, okrem iných aj životopisnú prácu: Ján Vojtaššák – mučeník Cirkvi.

Foto: Viktor Trstenský

Miroslav Dolejší

V roku 1951 bol vylúčený z vysokej školy a poslaný do Tábora nútených prác v Kladne za to, že v klubovni vyvesil britskú zástavu. 15 mesiacov bol vo vyšetrovacej väzbe kde ho mučili. Potom bol odsúdený na 23 rokov väzenia za velezradu a špionáž. Obžaloba navrhovala trest smrti. Prepustili ho v roku 1960. V roku 1968 bol členom organizácie polit. väzňov K – 231, za čo bol v roku 1969 prepustený z práce. V roku 1976 bol zatknutý a obvinený zo špionáže a odsúdený na 11 rokov väzenia. Pre podozrenie na rakovinu bol v roku 1984 prepustený. Celkovo strávil vo väzeniach 18,5 roka. Po novembri 1989 vydal slávnu Analýzu 17. novembra, v ktorej napísal presne to, čo žiaden z tribúnov nechcel počuť.

Foto: Miroslav Dolejší

Ladislav Hanus

Ladislav Hanus bol významný slovenský kňaz a katolícky filozof, pred rokom 1948 redigoval časopisy Kultúra a Verbum. V rokoch 1951-52 žil v ilegality. V roku 1952 ho ŠtB chytila a súd ho poslal na 16 rokov do väzenia. Tam bol vystavený fyzickému aj psychickému mučeniu. Prepustený bol podmienene v roku 1965. Do roku 1968 pracoval ako kurič. Potom pôsobil ako farár v Kvačanoch a Hybiach. Tajne napísal viacero kníh a autobiografiu. Po roku 1989 bolo jeho dielo sprístupnené verejnosti.

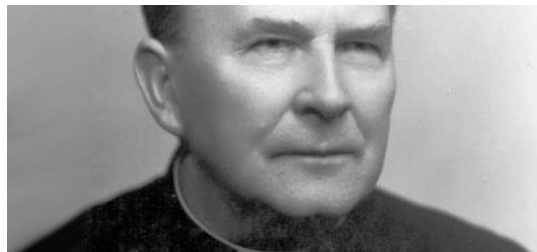

Foto: Ladislav Hanus

Anton Neuwirth

Bol predsedom Konfederácie politických väzňov a držiteľom veľkokríža Rytierského rádu bl. Pia IX. Pôsobil ako vedúci Ústavu lekárskej chémie a prednášal na Univerzite Komenského. V roku 1953 ho zatkli a odsúdili na 12 rokov. V roku 1960 bol amnestovaný. Pôsobil ako lekár. Po roku 1989 bol poslancom a veľvyslancom vo Vatikáne (1994 – 1998).

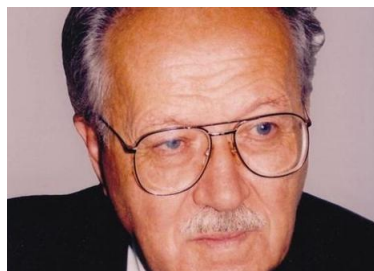

Foto: Anton Neuwirth

Petr Placák

Spisovateľ a disident publikujúci v samizdate Koruna, zakladateľ monarchistického hnutia České deti, ktoré malo heslo: Boh, kráľ a otčina. Už počas socializmu proklamovali svoje monarchistické zmýšľanie, čím sa radikálne odlišovali od väčšiny disentu, ktorá pochádzala z roku 1968. Po roku 1989 člen monarchistického združenia Koruna česká.

Foto: Petr Placák

Radomír Malý

Historik, vydavateľ katolíckeho samizdatu, v ktorom za socializmu publikoval zásadný text Idea kresťanského štátu, ktorým sa vymedzil voči sekulárnemu a liberálnemu štátu. Bol prepustený z práce kvôli náboženským postojom. Spolupracoval so zahraničným rozhlasom, signatár Charty 77. Po roku 1989 prednášal na Teologickej fakulte v Českých Budejoviciach. Zakladajúci člen českej pobočky hnutia Una Voce.

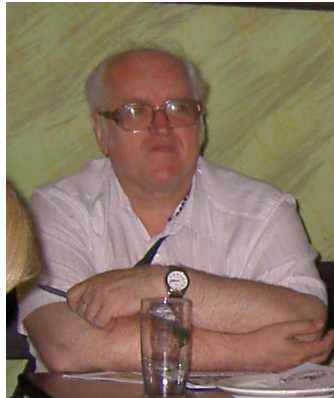

Foto: Radomír Malý

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/bojovnici-89-bez-tribuny-vodcovia-ktori-mohli-viest-mali-viest-ale-nakoniec-neviedli/>